

รายวิชา 836350 มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ ภาควิชามนุษยศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา 836350 มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations)
2. จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต (3-0-6)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา รายวิชาศึกษาทั่วไป (กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์)
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบ : อ.ชนัดดา เพ็ชรประยูร อาจารย์ผู้สอน คณะศิลปศาสตร์ : รศ.นพคุณ นิสามณี รศ.วิมล เหมือนกิด รศ.ดร.มานพ ชูนิล ผศ.ชวณีย์ พงสาพิชณ์ อ.ภราดี บุตรศักดิ์ศรี อ.นนทิรัตน์ พัฒนภักดี วทอ. : อ.กานต์รวี บุญยานนท์ อ.ไทรภพ จตุรพานิชย์ อาจารย์พิเศษ(รายชั่วโมง) อ.ภาวิตา มณีมัย อ.อริวัฒน์ รัตน์วงศ์แข อ.ธัมมัญญิตตา อยู่เจริญ
5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ 1 และภาคการศึกษาที่ 2
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) -
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) -
8. สถานที่เรียน ศูนย์การเรียนรวม และคณะต่าง ๆ
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. เข้าใจธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์ มีวิจารณญาณในการวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น
2. มีการพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
3. มีความรับผิดชอบ มีวินัย สามารถพึ่งตนเองและเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้
4. นำหลักการด้านมนุษยสัมพันธ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ตระหนักและสืบทอด ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีงามของชาติ

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

- ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน
- พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

หลักการและทฤษฎีว่าด้วยพฤติกรรมของบุคคล การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การพัฒนาตนเอง ความรู้พื้นฐานและมารยาททางสังคม การติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกัน การบริหารความขัดแย้ง และการนำหลักธรรมทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	-	-	6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ติดตามประกาศตารางเวลาหน้าห้องพักและบอกผ่านนักศึกษาทุกคนในชั้นเรียน
- อาจารย์ประจำวิชาจะใช้เวลา 10-15 นาที ให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อซักถามต่าง ๆ ในชั่วโมงสุดท้ายของการเรียนการสอนทุกสัปดาห์

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์
- มีวินัย ตรงต่อเวลา เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต
- มีความเข้าใจหลักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักศาสนา
- เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- เคารพกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
- มีจิตสาธารณะพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส

1.2 วิธีการสอน

- บรรยายประกอบ power point
- ฝึกวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย เพื่อพัฒนาตนเองและให้วางแผนการพัฒนาร่างตนเอง
- ทำกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน (ทำโครงการ)

1.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินพฤติกรรมและการเข้าชั้นเรียน และการส่งงานที่มอบหมาย
- ตรวจสอบบันทึกการปรับปรุงตนเอง (จากการวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และวางแผนพัฒนา)
- ประเมินจากรายงาน และการนำเสนอกิจกรรมกลุ่ม (โครงการ)

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

มีความรู้ในหลักการและทฤษฎีว่าด้วยพฤติกรรมของบุคคล การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การพัฒนาตนเอง มนุษย์สัมพันธ์กับภาวะผู้นำ การสื่อสารและการทำงานเป็นทีม ความขัดแย้ง และการบริหารความขัดแย้ง ทักษะในการพูด ฟัง สนทนา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ มารยาทต่าง ๆ ในสังคม การนำหลักธรรมทางศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต

2.2 วิธีการสอน

- บรรยาย อภิปราย การทำกิจกรรมกลุ่ม การวิเคราะห์กรณีศึกษา การสาธิต
- มอบหมายงานให้ค้นคว้าเนื้อหาเพิ่มเติม

2.3 วิธีการประเมินผล

- ทดสอบหลังเรียน
- สอบกลางภาคและปลายภาค

<p>3. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผล และแก้ไขปัญหาที่เผชิญได้ - พัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการและเชื่อมโยงอย่างเป็นองค์รวม
<p>3.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณีศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - ฝึกวิเคราะห์เนื้อหาในบทเรียนเชื่อมโยงบูรณาการกับโครงการที่ทำ
<p>3.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลจากการเขียนโครงการ - สังเกตการแก้ปัญหาในระหว่างการทำงานกลุ่ม
<p>4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p>
<p>4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีม โดยการทำงานร่วมกับผู้อื่นในบทบาทต่าง ๆ เช่น ผู้นำ ผู้ประสานงาน ผู้ตรวจสอบ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม - พัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม - พัฒนาความสามารถในการเข้าใจอารมณ์และจิตใจของผู้อื่น และใจกว้างในการยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากตน
<p>4.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกลุ่มนอกชั้นเรียน (จัดกลุ่มทำโครงการ 4 ประเภท ได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์ การศึกษาศิลปวัฒนธรรม การศึกษาวิถีชีวิตของคนในสังคม และ การศึกษาวิจัย โดยแบ่งกลุ่มละ 8 – 10 คน ให้มีการประชุมกลุ่มย่อย การรายงานความก้าวหน้า ฯลฯ - มอบหมายงานรายบุคคล เช่น สัมภาษณ์บุคคลหรือตนเอง วางแผนและบันทึกการพัฒนาตนเอง - บันทึกการทำดีในชีวิตประจำวัน เช่น ช่วยลดภาวะโลกร้อน การช่วยเหลือสังคม - ทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ - การนำเสนอโครงการ
<p>4.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เช่นการประชุมกลุ่มย่อย การรายงานความก้าวหน้าในการทำโครงการตามที่ได้รับมอบหมาย การมีส่วนร่วมในการนำเสนอโครงการ - ประเมินจากรายงานการบันทึกพฤติกรรมตนเอง - ประเมินโดยเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ตามแบบฟอร์มที่กำหนด เช่น ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม และผลการประเมินจากผู้รับบริการในกรณีโครงการประเภทบำเพ็ญประโยชน์

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- พัฒนาทักษะในการสื่อสาร ทั้งการพูด การฟัง การสนทนา และการเขียน ทั้งกับสมาชิกในชั้นเรียนและกับผู้เกี่ยวข้องในการทำโครงการ
- พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารระหว่างกลุ่ม และกับผู้อื่น เช่น การส่งงานทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การสื่อสารการทำงานกลุ่มทางห้องสนทนา Chat Room
- พัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- พัฒนาทักษะในการนำเสนอโครงการโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

- มอบหมายโครงการให้นักศึกษาทำตามความสนใจของแต่ละกลุ่ม ให้สมาชิกกลุ่มสื่อสารกันทั้งเป็นผู้พูด ผู้ฟัง และการสนทนากัน การติดต่อสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง ให้นักศึกษาฝึกติดต่อกับหน่วยงาน องค์กร ฝึกทักษะการเขียนโดยร่างหนังสือขออนุญาตทำกิจกรรมหรือโครงการ
- มอบหมายเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำโครงการ ให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง จาก website, e – learning และนำมาบูรณาการเชื่อมโยงกับโครงการที่ทำ
- นำเสนอโครงการโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินโดยตรวจสอบการเขียนโครงการ การจัดทำรายงาน การบูรณาการเนื้อหาเข้ากับโครงการ การใช้ภาษาสื่อสาร ในการประชุมกลุ่มย่อยและการนำเสนอโครงการ
- การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการนำเสนอโครงการหน้าชั้นเรียน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	บทที่	หัวข้อ	กิจกรรม/การบ้าน
1 1 – 5 มี.ย.52	1	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ 1. ความหมายของมนุษย์สัมพันธ์ 2. ความสำคัญของมนุษย์สัมพันธ์ 3. จุดมุ่งหมายของมนุษย์สัมพันธ์ 4. ขอบเขตการศึกษาวิชามนุษย์สัมพันธ์ 5. ประวัติความเป็นมาของมนุษย์สัมพันธ์ 6. แนวทางในการศึกษามนุษย์สัมพันธ์	- กิจกรรมย่อย : กิจกรรมสร้างความ คุ้นเคยและเริ่มกิจกรรมการมีส่วนร่วม ในชั้นเรียนจนกว่าจะสิ้นสุดการเรียน การสอน

สัปดาห์ที่	บทที่	หัวข้อ	กิจกรรม/การบ้าน
2 8 – 12 มี.ย.52	2	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับมนุษย์ 1. แนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ 2. พฤติกรรมของมนุษย์ 3. ความแตกต่างระหว่างบุคคล 4. สาเหตุที่ทำให้มนุษย์แตกต่างกัน	- กิจกรรมย่อย : ตามแนวคิดของผู้สอน
3 15 – 19 มี.ย.52	3	การเข้าใจตนเองและผู้อื่น 1. การวิเคราะห์ตัวตน 2. การเข้าใจตนเองและผู้อื่น โดยใช้หน้าต่างพฤติกรรม 3. การวิเคราะห์พฤติกรรมจากการใช้กลไกทางจิต 4. การรับรู้ผู้อื่นและการยอมรับผู้อื่น	- กิจกรรมย่อย : ตามแนวคิดของผู้สอน - แบ่งกลุ่มจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ
4 22 – 26 มี.ย.52	4	การพัฒนาตนเอง 1. ความหมายของการพัฒนาตนเอง 2. จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง 3. แนวทางในการพัฒนาตนเอง 4. เทคนิคในการพัฒนาตนเอง	- กิจกรรมบันทึกการพัฒนาหรือการปรับปรุงตนเอง
5 29 มี.ย.52 - 3 ก.ค.52	7	การสื่อสาร 1. ความหมายและความสำคัญของการสื่อสาร 2. วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร 3. องค์ประกอบและกระบวนการสื่อสาร 4. ประเภทของการสื่อสาร 5. ทิศทางและข่ายงานการสื่อสารในองค์กร 6. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร 7. อุปสรรคและความล้มเหลวในการสื่อสาร 8. มนุษย์สัมพันธ์กับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	- ติดตามความก้าวหน้า กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ
6 6 – 10 ก.ค.52	8	การวิเคราะห์การติดต่อสื่อสาร 1. ความหมายของ TA 2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา TA 3. แนวคิดเกี่ยวกับ TA 1) สภาวะแห่งตน 2) ความเอาใจใส่	- กิจกรรมย่อย : ตามแนวคิดของผู้สอน - ติดตามความก้าวหน้ากิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ
7 13 – 17 ก.ค.52	8	การวิเคราะห์การติดต่อสื่อสาร (ต่อ) 3) การติดต่อสื่อสาร 4) จุดยืนแห่งชีวิต 5) บทแสดงหรือลิขิตชีวิต	- กิจกรรมย่อย : ตามแนวคิดของผู้สอน - ติดตามความก้าวหน้ากิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ

ลำดับที่	บทที่	หัวข้อ	กิจกรรม/การบ้าน
8 20 – 24 ก.ค.52		ทบทวนบทเรียน	
9 สอบกลางภาค (บทที่ 1 – 4 และ 7 – 8) วันพฤหัสบดีที่ 30 กรกฎาคม 2552 เวลา 13.00 – 15.00 น.			
10 3 – 7 ส.ค.52	5	พื้นฐานทางสังคม 1. ความหมายของสังคม 2. หน้าที่ของสังคม 3. ประเภทของสังคม 4. การจัดระเบียบทางสังคม 5. วัฒนธรรม 6. ค่านิยม	- กิจกรรมย่อย : ตามแนวคิดของผู้สอน
11 10 – 14 ส.ค.52	6	มนุษย์สัมพันธ์กับภาวะผู้นำ 1. ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ 2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 3. แบบของผู้นำ 4. ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 5. ทักษะด้านการจัดการของผู้นำ 6. อำนาจของผู้นำ 7. การพัฒนาภาวะผู้นำ	- ส่งบันทึกการพัฒนาหรือการปรับปรุงตนเอง - กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ
12 17 - 21 ส.ค.52	9	การสร้างทีมงาน 1. ความหมายของการสร้างทีมงาน 2. วัตถุประสงค์ของการสร้างทีมงาน 3. ประเภทของทีมงาน 4. หลักปฏิบัติในการทำงานร่วมกันเป็นทีม 5. ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการทำงานเป็นทีม 6. บทบาทของสมาชิกในทีมงาน 7. ขั้นตอนการสร้างทีมงาน 8. ลักษณะของทีมงานที่มีประสิทธิภาพ 9. อุปสรรคของการทำงานเป็นทีม	- กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ

ลำดับที่	บทที่	หัวข้อ	กิจกรรม/การบ้าน
13 24 – 28 ส.ค.52	10	ความขัดแย้ง 1. ความหมายของความขัดแย้ง 2. แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง 3. สาเหตุการเกิดความขัดแย้ง 4. ชนิดของความขัดแย้ง 5. กระบวนการของความขัดแย้ง 6. พฤติกรรมความขัดแย้งกับผลของความขัดแย้ง 7. ข้อดีและข้อเสียของความขัดแย้ง 8. การบริหารความขัดแย้ง 9. ทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	- กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ
14 31 ส.ค. 52 - 4 ก.ย. 52	11	เทคนิคการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ 1. การพูด 2. การฟัง 3. การสนทนา 4. มารยาทสัมพันธ์	- กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ
15 7 – 11 ก.ย. 52	12	มนุษยสัมพันธ์กับหลักศาสนา 1. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับศาสนา 2. ประเภทของศาสนา 3. องค์ประกอบของศาสนา 4. หน้าที่ของศาสนา 5. ศาสนาพุทธ 6. ศาสนาคริสต์ 7. ศาสนาอิสลาม	- กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ
16 14 – 18 ก.ย. 52		นำเสนอผลงานบูรณาการ	
สอบปลายภาค (บทที่ 5, 6 และ 9 – 12) วันพุธที่ 23 กันยายน 2552 เวลา 13.00 – 16.00 น.			

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

การประเมิน	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
1	สอบ - ทดสอบย่อย - สอบกลางภาค - สอบปลายภาค	9 17	35% 35%
2	การเข้าชั้นเรียน	ตลอดภาคเรียน	5%
3	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม แสดง ความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคเรียน	5%
4	บันทึกการปรับปรุงตนเอง	11	5%
5	การทำโครงการกลุ่มและการนำเสนอ	7 – 15	15%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>1. เอกสารและตำราหลัก ภาควิชามนุษยศาสตร์. มนุษยสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2549.</p>
<p>2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ - e-learning</p>
<p>3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ ถวิล ชาราโกชน์ และศรีณีย์ คำวิสุข. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ์, 2544. นพคุณ สุขสถาน. มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2538. พรรณราย ทรัพย์ประภา. จิตวิทยาแนว TA (Transactional Analysis). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. โยธิน คັນสนุทธ. มนุษยสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2535. ระวีวรรณ เสวตามร. ยุทธวิธีเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สยามมิตรการพิมพ์, 2540. วิภาพร มาพบสุข. มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2543. วิมล เหมือนคิด. มนุษยสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2543.</p>

ศรีเรือน แก้วกังวาล. **ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ (รู้เรา-รู้เขา)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
หมอชาวบ้าน, 2539.

สมพร สุทัศน์ีย์. **มนุษยสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

สุพัทธรา สุภาพ. **สังคมและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.

เสนาะ ดิยาวี. **การสื่อสารในองค์กร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. **ความขัดแย้ง : การบริหารเพื่อสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ตะเกียง, 2534.

หุลย์ จำปาเทศ. **จิตวิทยาสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- แบบประเมินการจัดการเรียนการสอน
- ข้อเสนอแนะผ่านแบบประเมินการจัดการเรียนการสอน

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
- การตอบคำถามของนักศึกษาในขณะที่เรียน
- ผลการสอบ

3. การปรับปรุงการสอน

- ประชุมกลุ่มผู้สอนเพื่อร่วมกันหาแนวทางและวางแผนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษารายวิชา

- มีคณะกรรมการวิชาการของภาควิชาทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษารายวิชา ทั้งการออก
ข้อสอบและการตัดเกรด เป็นไปตามมติของคณะกรรมการฯ

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

อยู่ระหว่างการดำเนินการ